

Lana Derkač
HOTEL ZA MRTVE

Žica

Pokušavam izbrojiti koliko namjena ima žica.
U Auschwitzu vidjela sam je postavljenu u demonske
dugačke ograde.
Jednu coffee to go, čujem majku čiji glas je obješen
na žicu s ključem od kućnih vrata.
Ona zna da stvari treba držati pod kontrolom
i nije dobro kada se raspu.
Gledala sam oca kako kosi travu.
Imao je usporene pokrete i povremeno je otpijao
kavu koju mu je majka donijela iz šoping-centra.
Zavidjela sam neovisnosti trave.
Od prapočetka odbijala je biti žicin suradnik.
No obitelji su drukčije.
Sve one nabavljaju žicu.
Dok kroče uz nju ograđenim dvorištima,
neprimjetno je slijede i vjeruju joj.
No katkada pomislim kako žene koje njeguju vrt
zapravo ne vide povrće.
Učini mi se da razvlače žicu za nadu
kao da je ona penjačica.
A ne grašak.

Žica mi se spušta sve do grudi, doduše tanka
i srebrna, a gazela što s nje visi, usnula sam,
umnožava se.
Pa čitavo njeno krdo noću preskače svjetsku književnost,
asimetrično razbacanu po sobi.

Danju razmišljam kakav stav Bog ima prema žici.
Koristi li je i On
dok neku raštimanu zajednicu ili krajolik
drži u svojoj mehaničarskoj ruci.

Nebeski fotoaparat

*Ako ti ne odgovaraju ovi oblaci, razmotat ćemo
drugo nebo poput vedrijeg dezena, govori Davor,*

nadahnuti trgovac.

I nebo osobno prodaje zavjese, pred oluju daje
70 % popusta na gotovo sve uzorke iz stare kolekcije.

Rijeka ispod njega je bujna i sjajna,
iako joj ono već treći dan uskraćuje njegu.

Klokotanje u cijevima hotela nastavlja
nerazumljivu ispovijed
i zatvaram slavinu da ne bude dvojnica
one divne rijeke vani.

Depresija je mladica pronađena u nečijoj
obiteljskoj povijesti.

Depresija je mladica prije kiše ostavljena u čaši
i poručujem Davoru da se ne sažali nad njom klonulom
i ne pristane joj mijenjati vodu.

Kažem, tvoja povijest govori češkim, njemačkim,
ugarskim i uraganskim jezicima.
Svi oni katkada očituju arhetipski bijes.

Kada sijevne, hotelsku sobu osvijetli nebeski blic.
Nagađam što li će novinar, odlažući fotoaparat,
upitati Zemlju.

Staviti točku

Ako zapuše, svako stablo u drvoredu mahnut će
mravu, travi, cesti kao da im je prijatelj.

Pustinji ne. Ona odviše vjeruje definicijama
pa ne prolazi ovim geografskim pojasom.

Ne odvaži se na pionirski pothvat.

Postrojene breze dugo mašu suncu,
no ono je suzdržano.

Usmjereno je na Saharu u kojoj izučava kremiranje
i već tisućama godina pada na ispitu.

Nijednom na pijesku nije dostiglo
potrebnu temperaturu i pravilno izvelo obred.

Pustinja utopljena u njegovom čajniku
poput zmije šapće: ssss...

Usmrtilo je rijeku pa se njen duh u kotlini,
u loncu Zemlje, glasa: šššš...

Ključa i more u zbirci recepata apokalipse,
ali u ravnici, uz drvored, danas se kuha
po onoj blagdanskoj.

Zarez je zakrivljeni nož iz uputa za pripremu jela,
siječe govor rutinski
kao sjekira stablo u drvoredu.
A piljevina klizi niz svilu neba
ili niz isprani pamuk.

Odmičem oštricu od prezenta tako da
iza najljepšeg prizora stavim točku.
No snijeg briše sve moje točke pa i onu koju sam
u Berlinu vješto stavila iza riječi vrijeme.
Kad je napišem ponovo, kiša je ispire u Zagrebu
i, odmjeravajući snagu sa snijegom,
prkosno puni jezero-termosicu.
Podebljam točku i izbljedi je sunce.
Potom je neki događaj pretvori u zarez
što reže nebesku plijesan.
Sasvim slučajno pomicanje njegove oštrice
iz pare izreže groteskno velike hulahupke.
Zašto se ne bi odjenulo i nebo!

Svijet se bliži kraju

Svijet se bliži kraju, a dječak u majici
kratkih rukava i bermudama pokušava
pripitomiti žito. Uhodi njegove obrede
vezane uz rođenja i pokope.
Drvo u vrtu je crnac. Europskog porijekla
i afričke boje kožekore.
Susjeda pali cigaretu i odmahuje rukom,
siječe dim. Kaže: *Odgajala sam svoja stabla
da budu vitka, a ona su se udebljala
poput ravnodušne kućanice.
Da budu šumolika, a ona su preuzela
moje osobine.*

Svijet se bliži kraju.
Svaki put kad podrigne planina,
negdje proradi vulkan.
Uspavana Zemlja tada podigne kapak
i otvori se grotlo.
Na stazi od vrta do planine vrebaju
mnoga iznenađenja.
Na nju staju špilja,

Crveni Kmer i revolucija,
američki marinac.
Dok svi oni drže oružje,
Zemlja se ne prestaje vrtjeti.
Srdžba jutros mijenja Boga
i drži je na dlanu kao kuglu
koju On povremeno zatrese
samo radi snijega.

Hotel

Putokaz za hotel pokazuje smjer groblja.
I stvarno, mrtvac u restoranu zveckaju tanjurima,
u sobama otvaraju i prozore i vrata, naviknuti na propuh.
Jedan gleda kako mu se zavjesa nadvija
nad zgužvanu košulju odloženu na stolac.
Nudi se sobi kao cepelin pa bi mrtvac najradije
bukirao popodnevni izlet.
Drugi u zavjesi, koja neupitno prati sve radnje,
prepoznaje nadglednika.
Ako mrtvac može osjetiti bijes,
on potire dostojanstvo nijemosti, urla na sobu
u njegovoj viziji pretvorenu u nacistički logor.
Usne Eichmanna i nastavlja s gestikulacijom,
toliko je strastven da parket pod njim čeka da oživi.
Treći umrli pruža ruke prema prozoru,
sav sretan što mu propuh želi primaknuti tkaninu.
Ona pripada sobi, bit će joj vjenčаница.
Napokon je siguran: trenutak je
da se veže za ovu sobu
i više nikamo ne ode iz hotela za mrtve.

Dobri dželat

Kućna sam pomoćnica melankolije.
Brinem se da jede, ima izglačanu posteljinu,
oprane deke.
Osvježavam i čistim njen prostor,
čak mu pjevam.
Lakne mi kad me neki film ili livada pridobiju,
odagnaju melankoliju,
moju promiskuitetnu ljubavnicu.

Ili kad me zavedu pospanost i njena anestezija.
Sunčano jutro koje s istoka donose karavane.
Kad obilje svjetlosti pada po dvorištu kao puder,
stvarnost više nije izoštrana.
Jutro je dobri dželat.
Sakati melankoliju,
ali ona oživljava poput superjunaka.
Melankolija je emulzija kojom je presvučen dan.
Pokrivač kojeg su spustili napušeni demoni.

Sunčano jutro kutija je prve pomoći.
Melankoliji želi preoteti dugmad lifta,
povući ga iz podzemlja, potkožja.
No ne znam tko mi je od njih dvoje
spremio cvjetove pamuka u jastuk.
Na trenutak promatram sunčano jutro.
A onda melankoliju.
Eno je, ide pješice.
Ostavlja izdužene sjene nogu
preko neba.

Razglednice

U Hrvatskoj ne rastu džungle, tvrdi biolog.
No jedna upravo buja u mom krvotoku.
Njome plutaju krvna zrnca i šalju njene slike
poput razglednica.
Kad bez daha zastanu ispred zaraštenog prizora,
promijeni mi se lice.
Katkada strahujem da ih se previše ne zaustavi
pred silinom slike pa da ne stvore ugrušak.
Da zrnca ne urastu u džunglu
i sama ne postanu neprohodna staza.

Ovo popodne nad lijane u krvotoku
navlače se oblaci.
Uz njih se naseljava zima.

U Ulici svetoga Roka
ledene sige objesile su se o krov
i preživjele vješanje.
Znam to jer još rastu.
Kad ih ushićeno pogledam,

i one se presele u džunglu u meni.

Pčela

Zima ni ne pokušava poreći,
svaki snijeg njen je prevareni nadničar.
Kad on to shvati i ispruži se preko livade
kao bianco mjenica, već je prekasno.
Ova poduzetnica gasi svoj obrt.

Kad prezent preore zimu,
posljednje pahulje pretvaraju se u bijele pčele.
Sigurna sam da još nitko nije ugledao
takve albino primjerke.
Jedna me proganja dok prelazimo u proljeće
pa u ljeto.
Umislila je da sam joj ukrala med
i zatvorila ga u jantar naušnice.

AZIL ZA NEBESKA TIJELA

(izbor)

Teatar sjena

Predvečer s balkona motrim atletičare
koji trče nebom ujednačenim ritmom.
Pitam se, da nije zašlo sunce, bi li njihova
mišićava tijela bacala sjene na Zemlju,
bi li te sjene prešle preko susjedovog vrta
i mlohavih bedara neumorno izlaganih suncu.

Na Zemlji
sjena muškarca iza obješene plahte
pruža prelji ruku iz koje viri nit.
Pa reče: *Načini gnijezdo!*
Ili: *Opori gnijezdo.*
Ali izgubio se zvuk.

Iza tkanine
zastrašujuće uvećan roj muha prelijeće
provalije neba i zvjezdane gromače.

Kad ponovo promotrim nebo,
vidim da trkači ne trče jednako.
Sada su im neki koraci usporeni,
drugi neuvjerljivo brzi.
Povijaju leđa i njišu glave
kao da slijede zvukove afričkog bubnja.
Afrika u svemiru?
Kao da svemir nema svoju Afriku!
Kontinente koje je preko indiga neba
kopirao na Zemlju.

Marc Chagall

Davor se vraća iz azila za napuštena nebeska tijela.
Udomio je Sunce poput psa.
Vadi ga iz jakne i kaže: *Evo, za sada ga držim
u maloj džepnoj svjetiljci.*
Zadovoljna, gledam ljubimca u privremenoj kućici.
Suzdržavam se da mu previše ne tepam.

No drugo jutro Sunca više nema.
Tražimo ga u predgrađu, idemo čak do obližnjeg sela,
ali ni tamo našeg ljubimca nema.

Na raskršću ugledam Marca Chagalla kako udomljava
naše crveno Sunce na semaforu.
Polako mu prilazi i pripitomljava ga.
Svakim danom sve više kolonizira san.
No Sunce i njemu odbjegne i lebdi visoko na nebu
sa snovitim bićima, bokorom, svijećnjakom, pticom.
Chagall ga više ne dohvaća.

Eno, već je nad šumom i vrijeme je za obračun
volontera svjetla s pristašama tame.
Marc čeka da dvije ekipe, svaka na svoju stranu,
povuku konopac od lišaja i lišća.

Bob Dylan

Tragači za rečenicama, uz Savu, prosijavaju kroz sito
čestice svjetla i imenice.
Iz daljine ne vide je li koji našao poneki zlatni grumen.
Bob Dylan, pjevajući Man Gave Names To All the Animals,
protiskivao je riječi i glazbu kroz sito kasnih sedamdesetih.
Životinje i englesku gramatiku ocijedio je i spremio
u zlato rocka.
Ali što je s biljem? Je li ono sve već u pjesmi imenovano?
Na početku množile su se šume pa su i pjesme nastanjivane piljevinom, šuminim brašnom.
Pile su posvuda ostavljale tragove koštanog praha stabala.
To brašno ulijepljeno je u krevete-kosturnice,
stolice-kosturnice, ormare-kosturnice.
Povijest je postala piromanka, sve češće pali šumu
u solo izvedbi.
No svi su zadovoljniji ako je ruši.
Kad šuma nestane, kupovat ću je kao suvenir.
Poput berlinskog zida.
Možda će se moći nabaviti baš u gradovima,
vidljiva kao prah i pepeo u malim urnama s kraja svijeta
gdje je već sve imenovano.

Mislim da sam našla drvo iz kojeg izlazi Pero Djetlić

Mislim da sam našla drvo iz kojeg izlazi Pero Djetlić.
Ima rupu i škilji iz drvoreda pokraj kojeg prolazim
kada ulazim u Zagreb.
U Držićevoj je aveniji i mašem mu iz autobusa.
No na ulicama ne viđam spomenutu pticu.
Pomislila bih kako ju je netko zatočio
da građani sve više ne nabavljaju ptice-dronove.
Da ne odustaju od običnih ptica
i ne tumače njihovo glasanje kao svemirsku grešku,
očitovanje krivog zemljinog koda.
U drvoredima kućanskih pomagala,
očekivali bi riječ-dvije od nekog aparata
i, ako bi im bio dovoljno blizak, njegov glas
prepoznali bi kao gugutanje.
Kako god, svi drvoredi veliki su arhivi.
Ali u njima ipak nije sve.
Iako ne dira drvorede,
Alzheimer guta ptice u ljudima.
On je pogrebno poduzeće,
svakog trenutka pokopa barem neko znanje,
baci zemlju preko trulog sjećanja.
On je rupa u drvetu koju je zaboravio Pero Djetlić
pa se više ne vraća u Držićevu.
Alzheimer je najveće reciklažno dvorište.

Ali on još nije progutao autobus u sjećanju vozača,
pticu koja hoda po zemlji.
Kad stane, otići ću u neki drvored
i tamo se pokušati opustiti.
Zauzeti mjesto lika iz crtića.
Pa makar taj drvored bio i u zgradi.
Možda glavobolja odustane.

Europa je dementna

Oblak je progutao kvasac za uskršnju pincu.
I dan se širi poput kruha ostavljenog da nabuja.

Europa je dementna, gotovo se ne sjeća
svojih kuća-ptica.
U ratu u Siriji ne zna se kad će koja
prhnuti krilima i odletjeti.

Europa je zbunjena.
Pročitala je da najveća zalagaonica nije na Zemlji,
nego na nebu.
Bog tamo ostavlja oblake i vraća se po njih,
po vjetar.
Usprkos Europljanki koja vjeruje da nema
zalagaonice kao što je sjećanje.

Europa je lakomisljena.
Iako je Uskrs, orkestar muha
već je odradio prljave poslove za Zlo.
A ona ga nije ni primijetila.
Čak loše i broji.
Ne zna koliko planine imaju jezika,
a čuje ih svaki put kad joj u kamenu
pucketaju kosti.
Ne razumije jezik izbjeglog Sirijca
koji mi je na buvljaku prodao njemački sat.
Srećom, govor kazaljki ne treba prijevod.

Dementna Europa ipak prepoznaje rosu.
Pokušava je objasniti.
Kaže: *To se u snu preznojila livada.*
Vrat, kosa, leđa su joj vlažni,
a jutro je hladno.
Valjda neće navući neku upalu!

Samo da u Zagrebu ne stane srce sata.
I da kazaljke ne pokažu tahikardiju,
ne umisle si da su ptice pa ubrzano ne polete,
čudeći se kako su uopće dospjele na mehanizam,
tko ih je tamo pričvrstio.
Zatražio da gone kontinent,
ne daju mu da stane.

Treba pomaknuti Sunce

Krv i gnoj impregniraju zidove Europe.
Nada se okamenila,
vrijeme je troši kao građevni materijal.
Šuma koristi njen kamen umjesto naprstka
pa zašiva već previše puta proderan prostor.
Nebo podsmješljivo dobacuje vremenu

što balansira na skeli: *Tu gradiš?!*
Na već toliko puta rabljenoj zemlji!
Kontinent je prastar,
on nije *second hand* Europa
jer ga je posjedovala gomila,
a ne nekoliko ruku.
U svakoj biljci raste smrt,
svaku obitelj vreba smrt.
U podrumima i uskim prolazima
čini se da je Sunce zaboravilo izaći.
Možda je uzelo slobodan dan.
Ali tamo nikada ni ne dežura.
Nakon toliko krvi u jednom danu
vani se čini da je zaboravilo zaći.
Davor pita:
Ima li Sunce majku? Ima li oca?
Vrijeme je da ga stave na spavanje.

No kako njegovi roditelji to ne čine,
postaje sve nestrpljiviji:
Treba pomaknuti Sunce!
Govori kao da je nebeska zvijezda
komad namještaja.
A mi ekipa za selidbu.

Koliko pisaca odjednom!

Daleko doba! Između njega i današnjeg mene
uvalilo se gotovo pedeset godina,
pomislio je najpoznatiji Desničin književni lik
i prisjetio se svojih proljeća.
Barem desetljeće kasnije
između mene i današnje mene
prvi čovjek stao je na Mjesec.
U Europi već je bila noć
i čulo se jedino pucketanje radijske komunikacije
dok Neil Armstrong nije uključio crno-bijelu kameru
i učinio prvi korak.
Njegova noga zakoračila je u prašinu,
a da nije nosio kacigu,
lice bi mu isijavalo neobičnu svjetlost
i na Zemlji bilo vidljivo kao drugi i manji Mjesec,
iste godine u kojoj sam rođena.

Između jedne mene i one druge mene
tresla se Banja Luka, a i drugi gradovi.
Između mene i mene
otvarala sam i zatvarala prozore, lupala vratima,
ugledala zmiju u dvorištu, ljetovala,
trčala i razbila koljena.
Između mene i mene
razapinjana je žica i naučila sam riječ *izbjeglica*.
Između mene i mene
bespolno su se namnožili pametni telefoni,
Facebook stranice i kiborg-prijateljstva.
Svi moji odnosi pretvoreni su u kiborge
i ne vjerujem da bi primijetili onu svjetlost
s Armstrongovog lica i da nije imao kacigu.
Stroj takvu svjetlost teško očitava.
Između mene i mene,
u vrtu, tijelo je otrovane mačke.
Od nedavno hrani se mesom svemirskih frekvencija
i možda joj se noću smiješe Mjesečevo
ili Armstrongovo lice.
Između mene i mene
moj otac gloda kosti odašiljača,
ali naučio je da ne jede kruh od zvjezdane prašine,
svemirskog brašna.
On živi racionalno,
a za svakodnevne potrebe
jednom bit će dovoljno skenirati ruku.
Ako moj otac i zaboravi na prirodu,
kako Ivan Galeb, Desničin lik,
vjeruje da je čovjek zaboravlja,
tu su dronovi što zuje poput insekata.

Razvoj događaja ne ostavlja povratnu adresu.
Da je ostavi, bila bi netočna.
Između mene i mene
svake sekunde plamen se približava ljepoti i smrti.
On je pogon.
Između mene i mene,
uvjerena sam, ne tinja samo u zraku.
Anonimno živi i stvara utisnut u zemlju,
utopljen u vodi.
Koliko pisaca odjednom!
Plamen je pisac. Vrijeme je pisac. Čak i bolest.
Sati okreću karcinom, cistu, shizofreniju,

i sasvim ljudski, prevrću ih po rukama poput koverta.
Kad bolest upiše svoj kod u tijelo,
ispisala je zaplet.
Dio teksta plagira s laboratorijskih nalaza,
tumačenja snimaka, otpusnih pisama.
Između njega i njega, između mene i mene,
nas i nas, njih i njih, nas i njih,
napeto se čeka na njen rasplet.

Dojke i slikar

Dok čekam mamografiju,
razmišljam o Rubensovom *Rođenju Mliječnog puta*.
Prošli tjedan gledala sam ga u Pradu.
Dojenče Herkul, sin smrtnice i Zeusa podmetnut
Zeusovoj ženi Heri, pokušava sisati njeno mlijeko
kojim će zadobiti besmrtnost.
No kapljice iz izmaknute dojke stvaraju zvijezde.

Dok čekam mamografiju,
potpuno zaboravljam kako nebo
čudesno izgovara samoglasnike.
Kako svako jutro rijeka želi ispričati sagu
o nebeskim tijelima
pa nagovara ravnice da pripovijeda i ona.
Lisicu, maglu i koga god sretne
potakne na literarni iskaz.
Dok čekam snimanje,
u telefonskom razgovoru spominjem noćno nebo,
ali ne i sliku iz Prada i mliječne božicine dojke
o kojima mi se ne govori.
Ne spominjem spokojno lice Rubensove supruge
Helene Fourment naslikano kao Herino.
Dok čekam,
glas mog muškarca dopire iz mobitela i kaže mi:
Znaš, gledao sam dokumentarac,
čitav svemir strukturiran je u stablo.
Dok čekam mamografiju,
pokušavam zamisliti bolesni dio u nečemu što ima
tako razgranat oblik, no ne ide mi.
Možda sa Zemlje dobro ne vidim pregorjelu žarulju,
defekt, u toj kompliciranoj lampi.
Mliječni put, odnedavno, vidim čak i danju.

Ušutkavanje zime

Sjena poštanskog sandučića jutros se
pojavila na zidu.
Iz nje sam već tri puta praznila poštu.
Uzela račune, oceane i kontinente.

Zatvorit ću prozor, kaže on.
Dok ručamo, zima mora šutjeti.

O svodovima

Budim se pod zvjezdanim svodom.
Pomislím kako mravi žive pod svodom od lišaja i mahovine.
I trepavice su svod koji oko pod njima ne vidi.
Ali vidi tuđe oko.
Slova se koprcaju pod niskim svodom knjige koja se sklapa
i stješnjuje, može se dodirnuti.
Slova, da nisu već sprešana, mogla bi razmisliti
je li se svod spustio zbog malaksalosti, pada imuniteta,
osjetiti temperaturu uveza.
Svod se može saviti i od graje.
Oblikovati od Fuge u c-molu.
Od istina i laži.
Ako se dogodi u unutrašnjem prostoru, on se zove strop.
Običan strop se u rječnicima ne definira kao vrsta svoda.
Ali tko garantira da nebeski svod nije ravan?
Ili da ga oni što tope kovine neće izravnati.
Ionako se na trenutak presijava poput srebra.
U sljedećem nalikuje limu potamnjelog tanjura s Britanca.
Nebo je cink.
Gle kako je nebo sivo, uzdahnuo je jučer popodne sijač
i poželio završiti posao prije kiše.

Probudila sam se na mjesecini.
Prije no što ponovo zaspim, zamišljam kako će
u sljedećem tisućljeću izgledati osvijetljeni kostur neba
čiji dijelovi se ne nastavljaju jedan na drugi.
Je li nebo uopće jedno tijelo s obzirom na toliki razmak?
Kako se ono giba?
Upravo je zakoračilo u zoru.

Ni ne pokušavam odgonetnuti kojoj ljudskoj kosti
odgovara pojedina zvijezda.

OKO-KOLODVORA

(izbor)

Virus i propusnica

Naš stan zametnut je u svemiru pandemije.
Svaki put kad se spotakne o predugu vremensku jedinicu,
malo podrhtava.
Samoća mušičavo prekraja prizore u stanu.
Nuspojava je virusa i dan joj je dugačak kao mjesec.
U sobe useljava čitave metre pustinje
pa su u njima bilje i parket samo radi varke.
Samoća je jedina koja prepoznaje neobičan izrast mahovine
na mojoj podlaktici.
Postajem stablo da se oduprem zrcima usamljenosti
što već oblikuju dine.
Takav pijesak ugrađen je u armirani beton čitavih naselja.
Ako mi samoća presječe deblo, imat će nov namještaj.
Bit ću joj krevet ili stolac na kojem objeduje,
pokušava dokučiti sol ili papar.
Smije mi se što sam već uzela čašu,
a ne mogu dohvatiti pilule za blizinu.
Dok ih tražim, čini mi se da se kazaljke ne pomiču,
a sat se žustro kreće, sekunde istrčavaju maraton.
Samoća pušta korijen i kani biti drugo, veće stablo
u istoj sobi.

Ministri zdravstva i unutarnjih poslova pretvaraju se
u mjernike pustinja i ni ne pokušavaju uvjeriti
da lažnjak pijeska ima izvorne boje.
Televizijske vijesti bubanj su koji otkucava ritam zaraze.
Danas ima više od sedamsto oboljelih,
novi slučajevi pojavljuju se kao insekti u proljeće.

Dok čekam virus,
razdvojili su me od muža jer nismo naveli isto prebivalište.
On lavovski brani našu vezu kako bi dobio propusnicu,
a inače je miran i tih čovjek.
Dok čekam da je dobije, katkada zakašljem.

Kad dođe, skuhat ću mu čaj s cvjetovima jasmina
kupljen u Marakešu.
Oplijevit ću samoću iz prašine svog tijela koja je nekada

bila zemlja crnica.
Već je proljeće.
Na balkonu podgrijat ću rečenice na plamićcima sunca.
Taj štednjak nekoliko puta rekonstruirat će sreću.
Pomladiti lice.

Potres i kost

Grad je puno stariji nego jučer.
Fasade, cvijeće na balkonima, ljudi.
Za potresa
mehanizam sata je u minuti otkucao
barem deset godina više.

Dan ranije moj muž je kupio dva jastuka.
Stavio ih u krevet da nam pod glavama
izrastu u brda.
Da u proljeće bujaju i pupaju,
da nam barem jedno rodi trešnje i jabuke
u centru grada gdje nema mjesta
za nova stabla.

Moj muž kupio je dva brda, jastuke,
i ostavio ih u krevetu da rastu
među pidžamama.
Kad smo se presvukli i legli,
vidjela sam vene svetaca
ocrtane po stropu.
Njihove žile
kao korijenje pušteno po sobi.
Mahovina je bujala po zidovima.
A na podu potres je ujutro zapeo
za *summertime* i još neprerađeni pamuk,
iako je bilo proljeće.

Grad je znatno stariji nego jučer.
Moja briga za stvari popadale s polica,
za dva sasvim meka brda,
za naše živote
već je okoštala.
Po njoj podrhtavanja tla rezbare prizore
kao da je medaljon od žada ili slonovače.

Briga i jest kost, ali moja.
Kad ponovo zaspimo,
možda se i ona, otežala, ocrta iznad nas.
Ako dovoljno dugo ostane na stropu
kojem ne pripada,
iznad brdā pustit će poneku žilu.
Protegnut će se do njih
i umjesto trešnje izrasti u stablo.

Kihnula je zgrada

Samoća je tkivo svakog odmaknutog boga:
Apolona, željeza, neona...
Ona je kopno svih nenaseljenih otoka,
njihova zemlja, kamen i korov.
More nikako da joj gutne glavu.
Misli usamljenika njena su elektrana.
U meni pokušava slaviti Dan svoje državnosti,
no odbijam biti njena zemlja,
ne pristajem da mi ona ovjerava dokumente.

Kad god pomislim da mi pripada,
samoća me posjeduje.
Iako nema vlasnički list i ne izusti ni glasa,
osjetim da mi katkada poželi dobro ili zlo jutro,
laku noć.
Kentauri je vole, ja ne.

Samoća je idealna graditeljica spomen-parka.

Razvija nuspojave svršenih dijaloga,
uklanja osunčane livade u neuronima.
Akumulacijska jezera,
desetljećima taložena u svijesti,
presvlači u prostor u kojem su školjke
sklopivi mrtvački sanduci.
Skrnavi ih tko tu hoda.

Samoća je preživjela sve apokalipse.
Bila na kraju svijeta.
Mogla bi reći:
*Ne znam zašto stijenje što izrasta iz dna oceana
gura svoj umnjak u posoljenu vodu.*

Ali ne kaže ništa.

Nije istovjetna s mjestom pa joj katkada
mogu umaknuti, a da se ne pomaknem.
Ljuti me njena sklonost atletici,
duljina skokova u dalj.

Od samoće me jutros odmiče
nekoliko puta ponovljen zvuk:
kihnula je zgrada.
Kratko se zatreslo stubište.

Moja plava haljina

Nismo samo mi doseljenici.
Ocean je nebo doseljeno na Zemlju.
Prvotno ravno.

Valovi nastaju samo zato
što Zemlja brunda, rokće,
tutnji, gundā.

Ali gore se od izdanka starog neba
obnovilo novo.

Kad skinem plavu haljinu,
više nema neba.
Kad skineš moju plavu haljinu,
nema oceana.
Samo livada cvjetnih jastučnica
i bijeli zidovi.

Oko-kolodvor

Krajobraz podrhtava u obilju svjetlosti.
More i obala pale se i gase,
suhozidi se gibaju poput zmija.
I sunce je jutros gmizalo.
Svjetlost svaki dan iznova putuje svemirom,
drži se voznog reda, evo je na Kvarneru!
Pazi da ne zastane predugo na nekom kolodvoru.

Uperim prst u svoje oko i zadihana kažem:
*Eno još jednog kolodvora kroz koji putuje svjetlost
i prevozi događaje.*
Ne znam koliko će se u oku zadržati.
Ne znam koliko će se zadržati koji putnik.

Samoljubivi Perun

Klima-uređaj pretvara stan u golemi hladnjak.
Poslužimo se njegovom hranom, pomisle mravi.
Para zatvorenog stana maskira zrcalo u kupaonici.
U njoj nazirem Peruna, samoljubivog nad ravnicom.
Tako taštog da ne može podnijeti moć rashladnog uređaja
pa naredi oluji da uništi krov, snese u vrt velika ledena jaja.
Kako je ranije ulazila u hladnjak,
rosa od tada ulazi u čitavu kuću.
Ne zakorači pobjedonosno samo na posudu s trešnjama,
tanjur sa sirom, nego na sve parkete.

Znaš, srce mi je prilično zagađeno,
rekla sam Davoru.
Činilo mi se da bi iščezli koronavirus,
potresi, poplave, tuče, sva nevremena,
kad bih istisnula iz njega nepoćudne želje.
Ali ne mogu.
Primijetila sam da se u mojoj torbi
upravo reprizirala poplava
iz očeve i majčine kuće.
Odvrgnuo se poklopac dezinficijensa
kojeg sam nosila zbog epidemije.

Kanta, jedan od manjih džepova kuće,
na trenutak je postala omiljeno kupalište,
glavna turistička destinacija korama povrća,
najlonskim omotima, košticama voća,
novinama koje su već doživjele kliničku smrt
pa opet uskrsele.
Ako voda još malo naraste, zaplivat će sobom.
Stolić u dnevnom boravku most je
od jednog četvornog metra do drugog,
ali dok jednom nogom izlazi,
drugom uranja u apokalipsu.
I riječi su premosnica, pomislila sam

za vrijeme telefonskog razgovora.
Ali nedovoljna da prekorači
klimatske promjene unutar mene.

Otišla sam u Zagreb.
Ogladnjela.
Razrezala zelenu salatu.
Njeno srce bilo je trulo.
Nepoćudno kao i moje.
Jedva smo izdvojili
njen jestivi dio.

Pizza Cut

Kupila sam pizzu cut, geometrijsko tijelo.
Prodavačica ju je stavila na karton
čiji oblik podsjeća na sjedalo bicikla.
On je trokut.
I Mjesec iznad kartona-sjedala geometrijsko je tijelo.
I Zemlja nad kojom sjedalo pridržava moj obrok.
U predvečerje električna energija već je obasjala
barove uz Savu i svjetlila u ponekom čovjeku.
Dok pizza cut juri nizinom kao da je na biciklu,
čitava kugla, Zemlja, objavljuje se kao samizdat.
Golemi je vrt s džepolikim kućama, ubojstvima
i poremećajima u ponašanju guštera i ptica.
Što ti je ovo? zabrinuto sam upitala Davora
ugledavši crvenilo na njegovoj podlaktici.
Svjetlije nego da se kečap pizze preslikao na ruku.
Usklađeno s bojom sutona kako bi se
potvrdila tvrdnja da nas vrijeme mijenja.
Mijenjaju nas imenice, sve vrste riječi
dok još nisu riječi i kad postanu riječi.

Dok gačci lete nebom,
pomiče se tamno nebesko cvijeće
pa ikebana hoda.
Ako jedna ptica preblizu mahne krilom,
mogla bi mi pizzu cut razmazati po haljini,
ostaviti je u platnu-konaku.
Dok pizza putuje nizinom,
ne zna da pripada geometriji.
Ne zna to ni Zemlja, golemi vrt.

Ali zna kako izvući usklik:
Eh, koliko jata na nebu nikne u proljeće!

Samo se smrt ne može podmititi

Trajekt za Brač.
Netko je Šoltu odložio na plavu plahtu,
kaže Davor.
Postala je dijete. Pa otok. Pa jastuk.

Dok plovimo,
samo se smrt ne može podmititi.
Jedan čovjek držao ju je u hladnjaku
u trulom voću.
Držim je i povremeno pogledam
u svojoj nutarnjoj televiziji.
Katkada uđe u riječi-vitice.
One postanu beživotne, osuše se
i bilo bi bolje da nisu izgovorene.

Dok se Jadrolinijin brod opire valovima
i čini se, dobar mu je imunitet,
ne slutim da će za dva tjedna
talibani zauzeti Kabul,
Davorova majka oboljeti od upale pluća,
a mi, zaslijepljeni suncem, udariti u
policijsku zapreku na cesti pred Otrantom.
Dok plovimo na Brač,
moji roditelji postavljaju novi krov.
Stari je uništen u nevremenu.
Naše glave su staklenke
iz kojih ćemo zimi vaditi
komadiće otoka, galerije i prah.
Možda neku hrid ili čitav grad stavimo
i pod njihov krov kad ih posjetimo.
Sad imamo zimnicu, rekla sam Davoru.
Otvarat ćemo je kad nebo bude nervozno
i ne budemo znali odakle tolika napetost,
kad ljudi sa skvrčenim licima budu nalikovali
oboljelom lišću šljive ili breskve.
Na palubi odgonetavam kome je od putnika
oštećen korijen.

Dok plovimo,
Davor čeka da svane noć.
No još dobro vidimo galeba.
On neprestano prelijeće brod.
Njegovo paperje najfinija je četka
koja briše nebeske komode.

Omče

Čim se dezinfekcija završi,
računalo će se ponovo pokrenuti,
pisao mi je Kaspersky.
A ja sam smanjivala i povećavala
planove gradova i karte.
Automobilom smo, umjesto flomasterom,
iscrtavali omče u zavojima
kao da nas je unajmila smrt, a ne život.

U južnoj Italiji usnula sam benediktinca
koji je igrao igre na sreću.
Svatko tko je pomislio na smrt,
ispovjedio bi mu svoje oči
umjesto grijeha.

U špiljama Matere odviše je neba.
Širi se bez obzira jesu li vrata otvorena
ili zatvorena.
U domovima toga grada, crkvama i restoranima
neprestano izviruju špilje.
Moja hotelska soba je pećina
sa svjetiljkama od vapnenca.
Na mjestu tuš-kabine u Thymus Residence
saginje se manja pećina oličena u bijelo.

Naš automobil iscrtavao je omču za omčom
potpuno bezazleno.
U novoj hotelskoj sobi upalila sam računalo.
U Kasperskom, plaćenom virusubojici,
vidjela sam samo dobre namjere.

Među bijelim zidovima Otranta
odbijam smrt.